

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming
op het Werk

Advies nr. 234 van 20 november 2020 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19 (D232).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van de Minister van Werk van 9 november 2020 werd de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) uitgenodigd zijn advies te formuleren betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19.

Het ontwerp van koninklijk besluit (OKB) werd op 10 november 2020 aan het uitvoerend bureau voorgelegd (PPT/PBW – D232- BE 1498). De administratie heeft het OKB toegelicht en benadrukt dat dit besluit zeer dringend moet worden genomen gelet op het feit dat de taken die in het ontwerp worden toegekend aan de arbeidsarts betrekking hebben op de taken die moeten worden uitgevoerd tijdens deze COVID-19 pandemie.

Dit OKB komt tegemoet aan het standpunt dat de sociale partners binnen de Hoge Raad hebben ingenomen op 7 oktober 2020. Ze wijzen in dit standpunt op de sleutelrol voor de arbeidsarts in de contactopsporing op de werkvloer, evenals op de noodzaak tot het rechtstreeks kunnen doorverwijzen van werknemers naar testcentra, of het in welbepaalde gevallen zelf kunnen testen van werknemers, en het kunnen uitschrijven van quarantaineattesten voor werknemers als zij door de arbeidsarts als hoogrisicocontact worden beschouwd.

Met het oog op het voorbereiden van een ontwerpadvies over dit OKB, hebben de leden van het uitvoerend bureau hierover opnieuw vergaderd tijdens (bijzondere) uitvoerende bureaus op 17, 18 en 20 november 2020.

Ze hebben tijdens het uitvoerend bureau van 10 november 2020 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op een voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk die hiertoe dringend werd bijeengeroepen op 20 november 2020 (PPT/PBW – D232 – 769).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 20 november 2020.

Toelichting betreffende het OKB

Dit OKB heeft tot doel de bijkomende specifieke taken van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van het bestrijden van de coronapandemie in de ondernemingen en instellingen te regelen, evenals de impact hiervan op de werkzaamheden in het kader van de uitvoering van het gezondheidstoezicht op de

werknemers. Deze bepalingen gelden zolang de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te voorkomen, van toepassing zijn en een impact hebben op de werkzaamheden van de preventieadviseur-arbeidsarts.

Aangezien het gaat om een tijdelijke toekenning van bijkomende taken en een tijdelijke aanpassing van de prioriteiten van de arbeidsarts, met name in het kader van de bestrijding van de coronapandemie op het werk, is een *sui generis* OKB opgesteld in uitvoering van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

De bijkomende specifieke taken van de arbeidsarts hebben meer in het bijzonder betrekking op:

- het opsporen van hoogrisicocontacten in de ondernemingen;
- het verstrekken van quarantaineattesten voor deze hoogrisicocontacten;

- het doorverwijzen voor een COVID-19 test of eventueel het zelf testen van werknemers.

Deze taken krijgen tijdens de duur van de gezondheidscrisis voorrang op de andere opdrachten en taken van de preventieadviseur-arbeidsarts in het kader van het gezondheidstoezicht. Bijkomend kunnen een aantal consultaties op afstand gebeuren via videoconsultatie of per telefoon. De gevolgen hiervan op de tarifiering van de externe diensten worden bepaald in het OKB, evenals het toezicht door de artsen-sociaal inspecteurs van de AD TWW.

Dit besluit beoogt uitwerking te hebben zolang dat nodig is, en zal worden opgeheven op het moment dat de pandemie afneemt en voldoende onder controle is. Als op dat ogenblik blijkt dat er overgangsmaatregelen noodzakelijk zijn om de gevolgen van deze aanpassingen op afdoende wijze te regelen, dienen deze te worden opgenomen in het opheffingsbesluit.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 20 NOVEMBER 2020

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk geeft een **unaniem positief advies** inzake het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rol van de preventieadviseur-arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19.

De Hoge Raad onderschrijft daarmee de dringende nood aan een duidelijke reglementaire omkadering voor de taken van de arbeidsarts bij de bestrijding van het coronavirus COVID-19, onder voorbehoud van de hieronder vermelde unanieme vragen tot aanpassing van het OKB.

A. Vragen tot aanpassing van het OKB

Betreffende de inleidende bepalingen

Artikel 1 van het OKB

De Hoge Raad vraagt zich af wat precies wordt bedoeld met “verstrengde” maatregelen. Het is beter te bepalen dat het om “dringende” maatregelen gaat, zoals ook vermeld is in het ministerieel besluit van 28 oktober 2020 houdende *dringende* maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

Betreffende de bijkomende specifieke taken voor de arbeidsarts in het kader van het bestrijden van de coronapandemie in de ondernemingen

Artikel 3, eerste lid, 2° van het OKB

Om de werkgever toe te laten om de regels inzake toegelaten werkzaamheden te respecteren, is het noodzakelijk dat de arbeidsarts de werkgever verwittigt voor welke werknemers hij een quarantaineattest heeft verstrekt.

De Hoge Raad vraagt dat artikel 3, eerste lid, 2° van het OKB in die zin wordt aangevuld.

De aanhef van artikel 3, eerste lid, 3° van het OKB

De Hoge Raad vraagt om hier te specificeren dat de arbeidsarts enkel de werknemers die fysiek aanwezig zijn op het werk kan testen of laten testen. Op die manier is het duidelijk dat werknemers die aan telewerk doen, hier niet worden beoogd.

Artikel 3, eerste lid, 3°, b) van het OKB

Deze bepaling zou eenvoudigweg aanleiding kunnen geven tot het systematisch testen van alle werknemers in een onderneming onder het voorwendsel dat ze functies uitoefenen die de werkgever als essentieel bestempelt. De Hoge Raad heeft zich hier van meet af aan tegen verzet en hij ziet geen enkele reden om op zijn standpunt terug te komen.

De Hoge Raad stelt dat de arbeidsarts bij een (dreigende) uitbraak in de onderneming, ook moet kunnen oordelen voor welke werknemers (andere dan hoogrisiccontacten) een test noodzakelijk is in het kader van een clusterbeheer. Naar deze werknemers moet dan ook uitdrukkelijk worden verwezen in punt b).

Daarnaast is de Hoge Raad er zich van bewust dat er in de toekomst een bredere teststrategie kan worden overwogen. Indien hiervoor ook het inschakelen van de arbeidsarts overwogen wordt, is het nodig duidelijk te maken dat dit enkel kan mits uitdrukkelijk akkoord van de FOD WASO. Dit moet uitdrukkelijk voorzien worden, bij voorkeur in een punt e):

“Werknemers in bepaalde specifieke omstandigheden wanneer hiertoe wordt beslist door de bevoegde overheid met instemming van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg”.

Het is belangrijk dat de Hoge Raad nauw en tijdig wordt betrokken indien dergelijke initiatieven worden overwogen.

Artikel 3, tweede lid van het OKB

De Hoge Raad meent dat het gaat om “bevoegde overheden” in het meervoud, voor het meedelen van de resultaten (de federale overheid en de deelstaten zijn betrokken bij dezelfde resultaten naargelang het gebruik dat ervan wordt gemaakt).

Artikel 3 van het OKB

Artikel 4, §2, eerste lid, van het OKB voorziet uitdrukkelijk dat de werkgever gevolg moet geven aan de maatregelen die de arbeidsarts voorstelt indien blijkt dat deze nodig zijn naar aanleiding van de uitoefening van zijn taken zoals vermeld in artikel 3. Het ontwerp voorziet echter niet uitdrukkelijk dat

het nemen van dergelijke maatregelen en het melden ervan aan de werkgever een taak is van de arbeidsarts.

De Hoge Raad vraagt om een lid in die zin toe te voegen aan artikel 3.

Artikel 4, §1 van het OKB

Het is niet duidelijk op welke manier de arbeidsarts kennis kan hebben van besmettingen die relevant kunnen zijn om de hem toegekende taken in het kader van COVID-19 uit te voeren.

De Hoge Raad vraagt om deze reden dat artikel 4, §1 zo wordt geformuleerd dat werknemers en werkgevers elk op hun niveau worden geresponsabiliseerd om ervoor te zorgen dat ze elke besmetting die relevant kan zijn voor het voorkomen van de verspreiding van het coronavirus op de werkvloer melden aan de arbeidsarts.

Artikel 4, §2 van het OKB

De Hoge Raad vraagt de volgende aanpassingen:

- in de Franse tekst, de woorden « consulte le comité » vervangen door de woorden « se concerte avec le comité » ;
- preciseren dat de werkgever dringend en voorafgaand dient te overleggen met het comité.

Artikel 4, §3 van het OKB

De Hoge Raad is van mening dat het woord “richtlijnen” moet worden vervangen door het woord “procedures”, zoals aangegeven op de website van Sciensano.

De Hoge Raad wijst erop dat de procedures van de bevoegde overheden inzake contactopsporing, quarantaine en testen eenduidig en correct moeten zijn opdat werkgevers en werknemers op hun niveau aan deze verplichtingen kunnen voldoen. Helaas zijn er op dit ogenblik nog steeds websites die hierover tegenstrijdige informatie verstrekken.

De Hoge Raad vraagt aan de bevoegde autoriteiten om de informatie die ze verspreiden hieromtrent te actualiseren en te corrigeren daar waar nodig.

Betreffende de uitvoering van het gezondheidstoezicht op de werknemers gedurende de periode dat de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken van toepassing zijn

Artikel 5, §1 van het OKB

De Hoge Raad is van mening dat, hoewel de COVID-taken in het algemeen voorrang zullen hebben op de gebruikelijke taken van het gezondheidstoezicht, het niettemin kan gebeuren dat er bepaalde risico's zijn of zich bepaalde gebeurtenissen voordoen die een urgente medische opvolging van een of meerdere werknemers door de arbeidsarts vereisen en daardoor samen met de COVID-taken absolute prioriteit moeten blijven genieten.

Daarom dienen de woorden “in elk geval” te worden geschrapt.

Artikel 5, §2, eerste lid, van het OKB

De Hoge Raad meent dat moet worden verduidelijkt dat het aan de arbeidsarts toekomt om na overleg met de werkgever te beslissen welke opdrachten en taken inzake gezondheidstoezicht bij voorrang moeten worden verricht.

De Hoge Raad stelt daarom voor om het begin van de zin als volgt aan te passen:

“In aanvulling op de taken vermeld in artikel 3 en **na overleg met de werkgever, beslist** de arbeidsarts welke opdrachten en taken inzake gezondheidstoezicht bij voorrang moeten worden verricht...”

De Hoge Raad is daarnaast van mening dat de arbeidsarts bij zijn beoordeling van de prioriteiten inzake gezondheidstoezicht enkel rekening mag houden met gezondheidsproblemen en gezondheidsrisico's en dat deze beoordeling moet losstaan van het al dan niet werken in een essentiële functie. Deze beoordeling moet vertrekken van de naamlijst van werknemers die aan het verplicht gezondheidstoezicht zijn onderworpen.

De Hoge Raad vraagt dan ook dat de tweede zin van dit lid wordt geschrapt.

Artikel 5, §2, tweede lid, van het OKB

De Hoge Raad vindt de verplichting om het comité in te lichten niet voldoende sterk geformuleerd: het is belangrijk dat niet enkel het comité, maar ook de betrokken werknemers zelf onmiddellijk op de hoogte worden gebracht van de prioritering in het gezondheidstoezicht.

De Hoge Raad vraagt om dit lid te schrappen en deze informatieverplichting zowel naar het comité als naar de werknemers toe uitdrukkelijk op te nemen in een afzonderlijke bepaling.

De Hoge Raad vraagt dat deze afzonderlijke bepaling ook wordt aangevuld met de verplichting voor de werkgever tot het informeren van het comité over de aanpassingen inzake de organisatie van het gezondheidstoezicht telkens als die er zijn, evenals de redenen voor deze aanpassingen.

Artikel 5, §2 van het OKB

De Hoge Raad meent dat bij het bepalen van de prioriteiten, in eerste instantie moet worden getracht om de voorafgaande gezondheidsbeoordeling uit te voeren, aangezien deze gezondheidsbeoordelingen essentieel zijn voor het aanwerven van nieuwe werknemers. Van deze werknemers bestaat er immers nog geen gezondheidsdossier.

Hierbij is de Hoge Raad van oordeel dat de voorafgaande gezondheidsbeoordelingen in elk geval moeten worden uitgevoerd en dat een fysiek onderzoek van de werknemer noodzakelijk is (en dus niet kan via teleconsultatie). De arbeidsarts kent deze (kandidaat-)werknemer immers (meestal) nog niet, waardoor hij geen inschatting kan maken van de geschiktheid van deze (kandidaat-) werknemer voor een welbepaalde functie of activiteit. Dit veronderstelt dus dat de werknemer niet kan worden tewerkgesteld in een nieuwe functie zonder dat hij hiervoor geschikt werd verklaard ingevolge een voorafgaande gezondheidsbeoordeling. Het gaat hier in principe om kwetsbare werknemers zoals beginnende werknemers, jongeren, stagiairs en uitzendkrachten.

De Hoge Raad vraagt dan ook om een lid toe te voegen waarin wordt vermeld dat de voorafgaande gezondheidsbeoordelingen in elk geval moeten worden uitgevoerd.

Artikel 5, §3, eerste lid

De Hoge Raad wijst erop dat de medische vragenlijsten ook door een verpleegkundige kunnen worden afgenomen, onder verantwoordelijkheid van de arbeidsarts (zie art. I.4-14, § 1, 2° van de codex over het welzijn op het werk).

De Hoge Raad vraagt dat het vierde streepje op deze manier wordt geformuleerd.

De Hoge Raad vraagt daarnaast om de woorden “tenzij er aanwijzingen van ongeschiktheid zijn” telkens te schrappen na “onderzoek bij werkhervatting” en “spontane raadpleging”. Er wordt immers reeds bepaald dat de arbeidsarts zelf moet oordelen of hij de werknemer fysiek moet zien of onderzoeken.

Artikel 6 van het OKB

De Hoge Raad meent dat deze bepaling overbodige elementen bevat en korter en duidelijker moet worden geformuleerd. De Hoge Raad stelt meer bepaald voor om de tweede zin van dit artikel te schrappen en de eerste zin als volgt aan te passen:

“In de mate waarin de toepassing van dit besluit de tijdige naleving van bepaalde verplichtingen inzake het gezondheidstoezicht onmogelijk maakt, worden deze op een later tijdstip verricht overeenkomstig de principes bepaald in artikel 5 van dit besluit, tenzij dat zonder voorwerp is.”

Betreffende het toezicht

Artikel 8 van het OKB

Wat betreft het toezicht op de bepalingen van dit besluit, is de Hoge Raad van mening dat de sociaal inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het werk een algemene toezichtsbevoegdheid hebben op de bepalingen van dit besluit, vermits het een uitvoeringsbesluit betreft van de welzijnswet. De naleving van algemene verplichtingen, zoals de informatieverplichting van de werkgever in artikel 5, §4 van het OKB, maken deel uit van deze algemene toezichtsbevoegdheid. Voor wat de bestraffing betreft, kan men zich beroepen op de bepalingen van artikel 127 van het sociaal strafwetboek (sanctieniveau 3, wat verzwaaard kan worden tot sanctieniveau 4, wanneer gezondheidsschade werd toegebracht aan de werknemer).

De Hoge Raad merkt hierbij op dat enkel de individuele betwistingen van medische aard die voortvloeien uit de bepalingen van dit besluit (bv. inzake het al dan niet in quarantaine plaatsen en het bepalen van wie al dan niet hoogerisicocontact is), moeten worden voorgelegd aan de bevoegde arts-sociaal inspecteur.

Deze bevoegdheid van de AD TWW geldt onverminderd de bevoegdheden van andere inspectiediensten, zoals o.a. de regionale gezondheidsinspecteurs, die bevoegd zijn voor de controle op de contactopsporing en quarantaine.

Het is aangewezen dit ook op die manier te vermelden in het OKB.

Artikel 9 van het OKB

De Hoge Raad onderstreept dat de arbeidsarts zijn taken, met inbegrip van de specifieke taken zoals voorzien in dit OKB, op een onafhankelijke wijze dient te vervullen en dit in een relatie van vertrouwen

zowel naar de werkgever als naar de werknemer toe. Artikel 9 zet dit op de helling. Daarom vraagt de Hoge Raad dat artikel 9 wordt opgeheven.

B. Bijkomende opmerkingen

De Hoge Raad meent dat het zeer nuttig zou zijn om een bijkomende gedetailleerde toelichting bij het koninklijk besluit te voorzien, bij voorkeur in de vorm van een Verslag aan de Koning, dat dan samen met het koninklijk besluit moet worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

De Hoge Raad begrijpt de reden waarom er in het OKB geen melding is van een datum waarop het besluit buiten werking zal treden.

Daarom acht de Hoge Raad het noodzakelijk dat de leden van het uitvoerend bureau op geregelde tijdstippen en in elk geval op het ogenblik dat de procedure inzake contactopsporing wordt stopgezet, nagaan of dit besluit moet worden opgeheven.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.